

AMBASADA ROMÂNIEI
în Confederația Elvețiană

Biroul de Promovare
Comercial-Economică
Berna

Studiu de piață

Fructe și legume proaspete - Elveția

Sumar executiv

Consumul de fructe și legume proaspete este comparabil cu nivelurile din țările europene și se estimează că va continua să crească până în 2026 la aproape toate categoriile majore de fructe și legume.

Consumatorii elvețieni de fructe și legume aparțin tuturor categoriilor de vârstă. Consumatorii mai în vârstă consumă în medie o cantitate mare de fructe și legume în timp ce tinerii tind să înlocuiască produsele din carne cu produse vegetale.

Numărul vegetarienilor în Elveția este în creștere, motivația consumatorilor fiind legată atât de argumente din sfera sănătății dar și referitoare la preocuparea generală privind drepturile animalelor.

Morcovii, merele și cartofii produse de fermierii autohtoni reprezintă cea mai mare concurență pentru exportatorii din UE. La acestea se adaugă fructele și legumele care sosesc în cantități mari din Maroc și Turcia.

Supermarketurile, magazinele de tip discount și magazinele alimentare au o poziție puternică la capitolul distribuție, deși există multe magazine specializate, organice/ bio sau *premium/ gourmet* care sunt populare.

În Elveția este răspândită practica vânzării directe a legumelor și fructelor către consumatori, în cadrul piețelor volante, care se organizează săptămânal sau mai des în special în zonele urbane. Produsele sunt comercializate de fermieri individuali sau de cooperative rurale.

Elveția reprezintă, în general, o piață atractivă și destul de lipsită de probleme tehnice pentru sectorul fructelor și legumelor, deși concurența din partea anumitor fructe și legume produse local și a unor țări terțe poate reprezenta provocări.

Fructele și legumele organice, produse în sistem ecologic/ organic prezintă un potențial de dezvoltare important.

Rata de creștere a consumului de fructe și legume prognozată pentru majoritatea categoriilor importante este semnificativă și reprezintă o oportunitate pentru producătorii din UE.

1. Analiza SWOT

Puncte tari:

Piața elvețiană de alimente în general

- Piață relativ apropiată din punct de vedere geografic, cu avantajul suplimentar că Elveția este aproape în întregime înconjurată de state membre UE, acces ușor.
- Dimensiunea geografică mică a țării, împreună cu o piață puternic urbanizată, creează o bază solidă de consumatori pentru producătorii din RO.
- Întărirea constantă din ultimii ani a francului elvețian face ca produsele agroalimentare din RO să fie competitive la prețuri pe piața elvețiană.
- Elveția are un deficit structural mare în privința produselor agroalimentare.

Specifice fructelor și legumelor

- Obiceiurile de consum de fructe și legume le oglindesc pe cele întâlnite în alte țări europene, ceea ce duce la o nevoie mai mică de schimbare a produselor care sunt trimise pe piața elvețiană.
- UE reprezintă aproximativ jumătate din exporturile de fructe către Elveția și trei sferturi din exporturile de legume.
- Consumatorii elvețieni apreciază practicile UE de producție de fructe și legume în comparație cu alte locuri de proveniență.
- Apropierea geografică a UE oferă un avantaj față de alte țări în ceea ce privește prospețimea produselor la sosire.

Puncte slabe:

Piața elvețiană de alimente în general

- S-a demonstrat că elvețienii preferă în general produsele alimentare fabricate în Elveția ceea ce limitează cererea de astfel de produse din statele membre UE.
- Natura de duopol a pieței de retail elvețiene, COOP și Migros fiind de departe cei mai mari doi comercianți cu amănuntul din țară, realizând împreună 70-75% din volumul total de retail, limitează capacitatea de a colabora cu mai mulți parteneri din Elveția.
- Consumatorii elvețieni acordă o mare atenție produselor autohtone în ceea ce privește standardele de producție, ceea ce limitează capacitatea produselor agroalimentare din statele membre UE de a-și valorifica trăsăturile *premium/lux* în Elveția, în comparație cu țări terțe.
- Nu toate produsele agroalimentare beneficiază pe deplin de comerțul liber.

Specifice fructelor și legumelor

- Consumatorii elvețieni solicită din ce în ce mai multe fructe și legume de nișă care nu sunt produse în masă în UE, cum ar fi fructul dragonului și durianul.
- Fructele și legumele sunt scumpe în Elveția, ceea ce îi descurajează pe cei cu venituri mici sau pe turiști să cumpere cantități mari.
- Cel mai consumat fruct, mărul, este și cel mai produs fruct în Elveția.

Oportunități:

Piața elvețiană de alimente în general

- Practicile culinare similare, împreună cu protecția produselor din statele membre UE cu indicație geografică (IG), creează o piață mai ușor de pătruns comparativ cu alte țări terțe. Statutul IG al produselor poate ajuta ca acestea să fie mai bine văzute de către consumatorii elvețieni și, prin urmare, poate contribui la combaterea preferinței inerente pentru produsele elvețiene.
- Volumul mare de navetiști transfrontalieri și de imigranți din state membre ale UE ajută la stimularea cererii de produse agroalimentare din statele membre în Elveția.
- Veniturile ridicate ale elvețienilor permit unui număr mai mare de consumatori să cumpere produse *premium* provenite din statele membre UE, în mod mai regulat.
- Este posibil ca Elveția să aibă nevoie de un nivel mai ridicat de importuri agroalimentare în viitor datorită unei combinații între cererea în creștere și scăderea producției agricole în multe sectoare.

Specifice fructelor și legumelor

- Fructele și legumele reprezintă o zonă în care Elveția nu are un nivel ridicat de autosuficiență dat de producția autohtonă ceea ce înseamnă că importul este o necesitate.
- Merișoarele și afinele au fost categoria de fructe cu cea mai rapidă creștere în Elveția între 2021 și 2026, porumbul fiind produsul vegetal cu cea mai rapidă creștere în aceeași perioadă.
- Elveția este un important importator de fructe pe care nu le poate produce intern la scară, inclusiv citrice, banane și kiwi.
- Cererea puternică și în creștere pentru produse proaspete organice, de înaltă calitate, produse cu un consum redus de pesticide.

Amenințări:

Piața elvețiană de alimente în general

- Elveția promovează o politică de acorduri de liber schimb cu foarte mari producători agroalimentari mondiali.
- Uniunea agricolă elvețiană (patronatul fermierilor) este puternică și protestează prompt împotriva creșterii importurilor de produse care amenință bunăstarea producătorilor interni.
- Elveția găzduiește mari companii multinaționale locale care operează în sectorul alimentar și al băuturilor și care sunt bine înrădăcinate în țară.
- În timp ce relațiile Elveția-UE sunt și au fost întotdeauna în general bune, există un grad de incertitudine – mai ales din cauza unei combinații a rețelei complexe de acorduri bilaterale și a sistemului elvețian de referendum. Această incertitudine ar putea afecta în cele din urmă produsele alimentare în viitor.

Specifice fructelor și legumelor

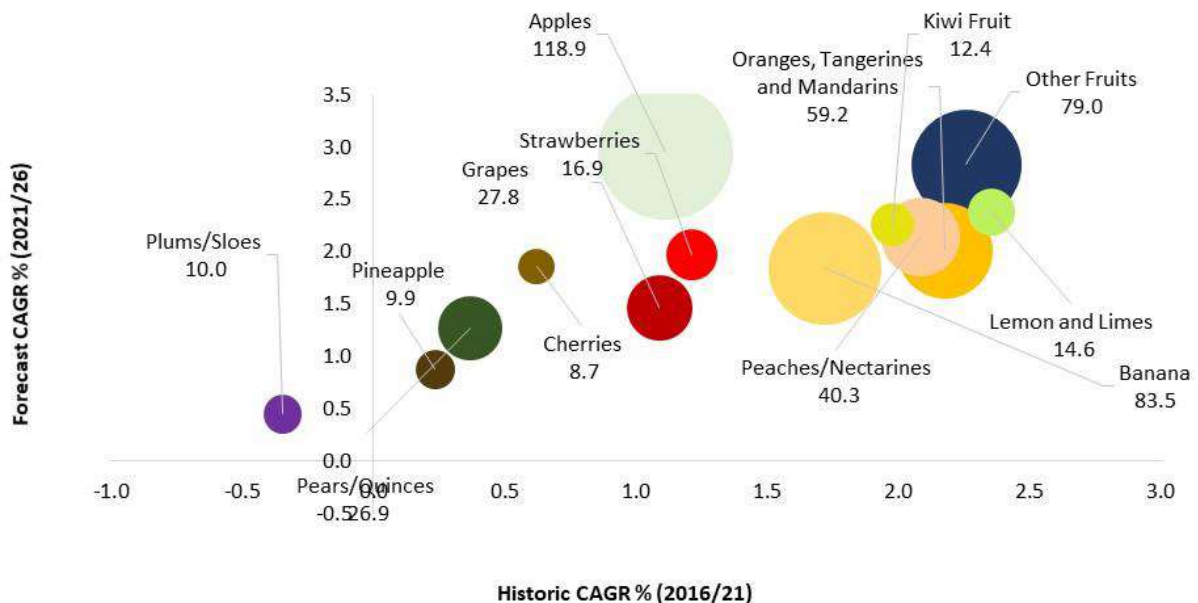
- Concurența mare din țări terțe precum Maroc și Turcia.

- Cererea de produse din import în timpul iernii emisferei nordice în care producătorii din UE pot avea dificultăți în a produce volumele cerute de consumatorii elvețieni.
- Producția elvețiană de anumite fructe și legume continuă să crească, în special pentru roșii, mere și fructe de pădure.

2. Consumul și consumatorii

Evoluție recentă, tendințe și previziuni

Merele constituie cea mai populară categorie de fructe consumate în Elveția, cu un volum total de peste 122.000 de tone în 2022. Aceasta este urmată de banane cu un volum total de 85.000 de tone și de categoria „alte fructe” cu un volum total anual de 81.000 de tone. Graficul de mai jos prezintă volumele istorice ale celor mai importante categorii de fructe comercializate pe piață și estimările de creștere până în 2026 (sursa: Euromonitor International¹).

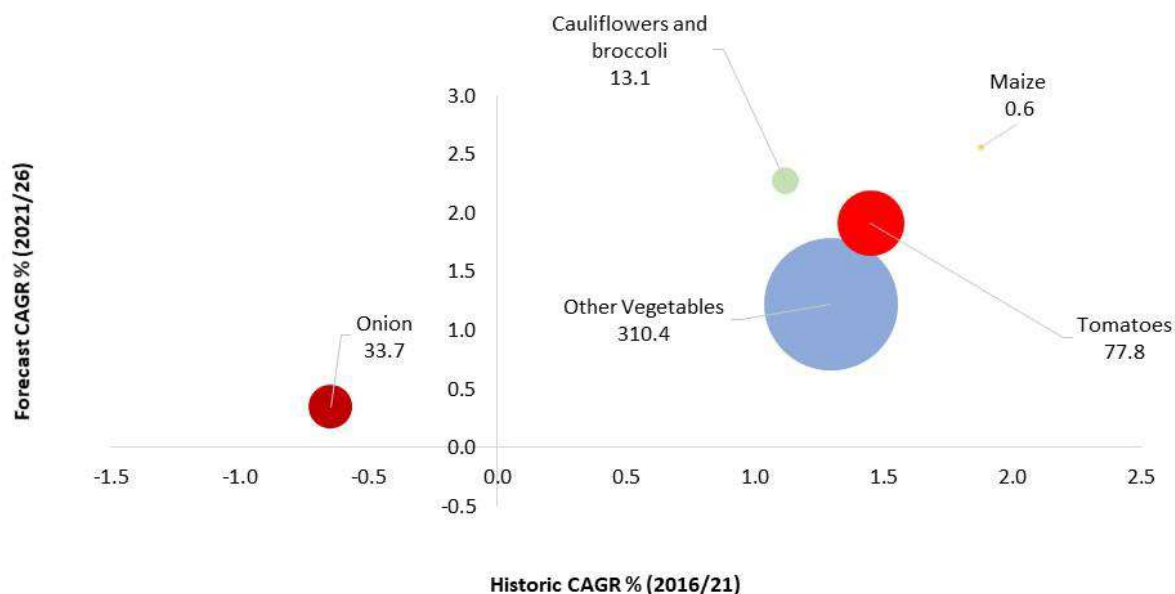

Pentru toate categoriile de fructe, cu excepția grepfrutului, se preconizează creșteri în anii următori, categoria de fructe cu cea mai rapidă creștere estimată urmând să fie merișoarele și afinele, care vor înregistra o valoare a ratei compuse de creștere anuală (CAGR) de 3,5% pentru intervalul 2021 și 2026. Urmează merele cu un CAGR estimat de 2,9% în aceeași perioadă. Din punct de vedere al volumului anual, merele vor rămâne în continuare cea mai populară categorie de fructe până în 2026.

În ceea ce privește legumele, repartitia volumului total pe categorii este mai dispersată. Categoria „alte legume” are cea mai mare proporție în consumul din Elveția cu un volum total în 2022 de peste 320.000 de tone. Roșiile au fost consumate într-un volum total de 78.000 de tone, cu un CAGR estimat de 1,9% până în 2026. Ceapa, cu un volum total de

¹ <https://www.euromonitor.com/insights/food-and-nutrition>

34.000 de tone în 2022 va rămâne al treilea produs vegetal ca volum până în 2026, cu un CAGR estimat de 0,3%. Porumbul va fi cea mai redusă categorie în volum, dar cu un CAGR estimat de 2,6% între 2021 și 2026 din volumul total de 615 de tone (2022). Graficul de mai jos reprezintă istoric evoluția volumelor pe categoriile principale de legume și previziunile de creștere până în 2026 (sursa: Euromonitor International).

Deși mai mic în volum, consumul de conopidă și broccoli are o rată de creștere atractivă de aproximativ 2,4% până în 2026.

Tendențele recente ale pieței. Consumul total de fructe și legume în Elveția a continuat să crească în ultimii ani, aceasta fiind rezultatul unei varietăți de factori privind conștientizarea generală crescândă asupra stării de sănătate, o scădere a consumului de carne² și eforturile de promovare a consumului de fructe și legume în rândul anumitor cantoane din Elveția. Numărul vegetarienilor din țară este în creștere în țară, oferind condiții propice pentru piața de fructe și legume. O campanie³ de educare de tip „cinci pe zi”⁴, s-a desfășurat în Elveția în ultimii ani, iar aceasta a contribuit, de asemenea, la creșterea consumului de fructe și legume proaspete.

Pentru aproape toate categoriile de fructe și legume menționate mai sus rata de creștere prognozată este pozitivă pentru perioada până în 2026, ceea ce reflectă faptul că piața elvețiană este o piață solidă și interesantă pentru următorii ani. Pe măsură ce cererea din Elveția continuă să crească corelată cu deficitul comercial mare în comerțul exterior cu fructe și legume elvețian, piața pentru fructe și legume importate va rămâne cel mai probabil puternică în Elveția, ceea ce atrage producătorii de fructe și legume din UE să exporte în Țara Cantoanelor. Categoriile de fructe și legume care sunt deosebit de promițătoare în prezent din punct de vedere comercial sunt:

² <https://www.livekindly.com/swiss-guidelines-citizens-drop-meat-consumption-66/>

³ <https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/sustainable-development/monet-2030/all-indicators/2-faim/fruit-vegetable-consumption.html>

⁴ <http://ifava.org/about-us/>

- Fructe exotice și citrice. Cererea pentru aceste fructe a crescut rapid după 2020, după ani de evoluție constantă și se așteaptă ca aceste fructe să rămână populare în continuare. În timp ce producătorii europeni ar putea avea dificultăți în furnizarea unor fructe precum rodiile, fructul pasiunii, avocado sau litchi, mulți dintre aceștia sunt bine poziționați pentru a răspunde cererii tot mai mari de citrice.
- Fructe și legume ecologice. Există o cerere puternică de produse ecologice în Elveția, iar acest lucru a fost accelerat de perioada de pandemie. Acordul de echivalență ecologică dintre UE și Elveția oferă producătorilor din UE posibilități de a aborda facil această piață.
- Mini legume. Variantele mini de morcovi, porumb, roșii și castraveți sunt populare de multă vreme printre consumatorii elvețieni. Cu toate acestea, recent există interes pentru mini-soiuri de alte legume, cum ar fi vinetele, ardeii și sparanghelul. Versiunile mai mici se dovedesc populare datorită adecvării pentru gustare atunci când sunt consumate crude, a ușurinței de pregătire (deseori nu este necesară decojirea sau tăierea) și nivelului scăzut de deșeuri.

Profilul consumatorului

Consumul de fructe și legume în Elveția îl oglindește pe cel al altor națiunilor europene. Cele mai populare fructe din țară sunt merele, bananele, strugurii și mandarinele. Pentru legume, modelele de consum sunt, de asemenea, similare cu cele ale națiunilor europene, cartofii, ceapa și morcovii fiind printre cele mai populare produse vegetale. Consumul elvețian pe cap de locuitor din aceste legume este de aproximativ 85 kg pe persoană (2022) din care 45kg doar cartofi, ceea ce este în concordanță cu evoluția consumului din alte țări din regiune, deși mai mic decât consumul total pe cap de locuitor din vecinele Italia și Austria. Consumul total de legume se ridică la aproximativ 103 kg pe cap de locuitor (2022), comparabil cu cel din multe alte țări europene⁵.

Consumul de fructe și legume este în creștere în rândul tuturor grupelor de vârstă în Elveția, acesta atingând 108 kg pe cap de locuitor în 2022⁶. Datele preliminare⁷ pentru 2023 arată un consum care s-a menținut constant deși piața ca valoare a crescut ușor. Explicația constă în efectul inflației care a făcut ca prețurile să crească iar pentru consumatori, deși au cheltuit relativ mai mult, cantitățile comercializate nu au crescut⁸.

Consumatorii mai tineri sunt atrași de aceste produse deoarece oferă un substitut produselor din carne și datorită beneficiilor pentru sănătate. Consumatorii elvețieni de vârstă mijlocie și cei mai în vârstă apreciază, de asemenea, beneficiile pentru sănătate ale consumului de fructe și legume. Consumatorii din centrele urbane au acces la o mare varietate de fructe și legume care ajută inclusiv la creșterea consumului de fructe și legume importate în rândul acestui grup. Consumatorii rurali care au și aceștia acces la comerțanții mari cu amănuntul au tendința să consume mai mult fructe și legume care pot fi cultivate pe

⁵ <https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/agriculture-forestry/food.html>

⁶ <https://www.statista.com/statistics/482510/fruit-per-capita-consumption-switzerland/>

⁷ <https://www.bfs.admin.ch/bfs/de/home/aktuell/neue-veroeffentlichungen.assetdetail.28025518.html>

⁸ <https://www.statista.com/outlook/cmo/food/switzerland#revenue>

plan intern, cum ar fi merele, morcovii și cartofii. În general, femeile elvețiene sunt consumatori puțin mai îndrăgostiți de fructe și legume decât bărbații.

Diferitele grupuri lingvistice din Elveția au modele ușor diferite de consum pentru fructe și legume. Cartofii, varza și merele sunt deosebit de populare în zona germanică, în timp ce legumele cu frunze și o gamă mai variată de fructe sunt mai căutate în zonele vorbitoare de limba franceză. Datorită influențelor din bucătăria italiană, roșiile și vinetele sunt populare atât în zona italiana, cât și printre rezidenții elvețieni de origine italiană din alte cantoane.

Consumatorii migrați, care au cultural o tradiție culinară puternică de a folosi mai frecvent anumite fructe și legume sunt, de asemenea, consumatori cheie pe piața elvețiană. Cei mai numeroși în această categorie sunt migrații din țările mediteraneene (în special Italia, Franța și Spania), precum și consumatorii de origine albaneză și turcă.

Analiza factorilor ce favorizează consumul de fructe și legume

Câțiva din factorii importanți care determină consumul de fructe și legume în Elveția includ:

Beneficiile pentru sănătate ale consumului de fructe și legume. Consumatorii elvețieni au fost întotdeauna atenți la sănătate, iar acest lucru a fost accelerat și mai mult de perioada pandemiei de COVID-19, care a evidențiat beneficiile unei alimentații sănătoase și echilibrate. Consumul total de fructe și legume a crescut în Elveția, iar cererea de fructe și legume noi și de nișă, cu beneficii mari pentru sănătate, continuă să fie un factor important în stimularea vânzărilor de fructe și legume în țară. Diverse cantoane elvețiene s-au angajat, așa cum am amintit anterior, în programe care urmăresc să evidențieze beneficiile consumului de fructe și legume.

Sezonalitatea. La fel ca multe alte țări europene, Elveția este puternic influențată de anotimpuri care afectează capacitatea internă de a cultiva anumite fructe și legume pe tot parcursul anului⁹. Acest fapt conduce la creșteri ale cererii pentru anumite fructe și legume atunci când sunt în sezon, astfel de exemple includ:

- Iarna - praz, varza kale, rădăcină de pătrunjel, cicoare;
- Toamna - pere, mere, morcovi;
- Vara - conopida, ceapa, varza, plus pepeni și unele citrice;
- Primăvara - mere, căpșuni, broccoli.

Consumatorii elvețieni consumă în mod regulat fructe și legume pe parcursul oricărei mese din zi, fructe la micul dejun, o salată la prânz și o combinație de legume pentru cină, inclusiv cartofi, morcovi sau ceapă.

Criteriile de cumpărare

Consumatorii din Elveția sunt obișnuiți să plătească prețuri mai mari pentru alimente inclusiv pentru fructe și legume. În general, merele, cartofii și morcovii sunt printre fructele și legumele mai ieftine disponibile în Elveția și acestea atrag consumatorii mai atenți la costuri. Comercianții cu amănuntul mari (COOP și Migros), prin prezența lor mare pe piață și prin

⁹ <https://www.swiss-farmers.ch/seasonal-calendar/seasonal-calendar-fruits/>

parteneriatele directe cu producătorii, oferă în general prețuri competitive pentru fructe și legume, ceea ce determină mulți consumatori să continue să folosească acest canal în mare măsură atunci când își cumpără fructe și legume. Dorința pentru produse produse în Elveția, manifestă în alte sectoare precum cel al cărnii și lactatelor, este mai puțin prezentă în cazul fructelor și legumelor, deoarece capacitatea internă de producție de fructe și legume la scară este mică¹⁰. În consecință, consumatorii elvețieni se bazează pe fructele și legumele produse în UE, atunci când sunt disponibile, din cauza diferiților factori, inclusiv încrederea sporită în practicile UE de producție agricolă comparativ cu state terțe.

Deoarece originea elvețiană nu joacă în acest caz un rol atât de important ca și criteriu de cumpărare, mulți consumatori acordă o atenție deosebită certificărilor atunci când cumpără fructe și legume proaspete. Certificările ecologice și cele de comerț echitabil sunt cele două tipuri de certificări cărora consumatorii le acordă cea mai mare atenție. Calitatea și metodele de producție sunt, de asemenea, luate în considerare în mod obișnuit de consumatorii elvețieni, mulți dintre aceștia considerând că produsele din fermele locale, mai mici, sunt probabil de o calitate mai bună și susceptibile să utilizeze niveluri mai scăzute de pesticide. Această corelare favorizează într-o oarecare măsură producția internă elvețiană, deși produsele importate nu sunt excluse în totalitate datorită acestui criteriu. Sezonalitatea influențează la rândul ei obiceiurile de consum în Elveția și este luată în considerare de consumatorii atunci când aleg unele fructe și legume în detrimentul altora.

3. Oferta

Prețurile fructelor și legumelor proaspete depind de tip și de sezon. Citricele se vând în intervalul de prețuri de la 2 la 5 CHF pe kg, majoritatea legumelor obișnuite se vând cu prețuri între 3 și 8 CHF pe kg, în timp ce fructele de pădure se vând cu amănuntul mai aproape de 10 CHF per kg. În condițiile în care Elveția se confruntă cu o penurie structurală de fructe și legume, iar consumatorii, în general, nu sunt dispuși să plătească un preț mai mare sau să se mulțumească cu produse din categoria „economic”, majoritatea produselor importate au prețuri medii. Produsele organice, care sunt foarte populare, au de obicei un adaos *premium* peste limitele de mai sus, deși mărimea acestuia poate varia într-o plajă largă, în funcție de o multitudine de factori, de până la 50%.

Producția locală

Producția de fructe a Elveției este limitată de o varietate de factori, cum ar fi geografia muntoasă a țării, clima și dimensiunea prin comparație mică a unei ferme elvețiene obișnuite¹¹. Merele sunt cel mai produs fruct din țară și reprezintă una dintre categoriile pentru care Elveția se bazează mai puțin pe importuri. Aproximativ 6.000 de hectare de teren din Elveția sunt dedicate producției de fructe, merele reprezentând aproximativ jumătate din această suprafață. Aproximativ 400 de hectare sunt dedicate creșterii de zmeură, aronia și afine, în timp ce căpșunile sunt cultivate pe aproximativ 500 de hectare¹².

¹⁰ <https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/agriculture-forestry/food.gnpdetail.2023-0308.html>

¹¹ <https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/agriculture-forestry/farming.html>

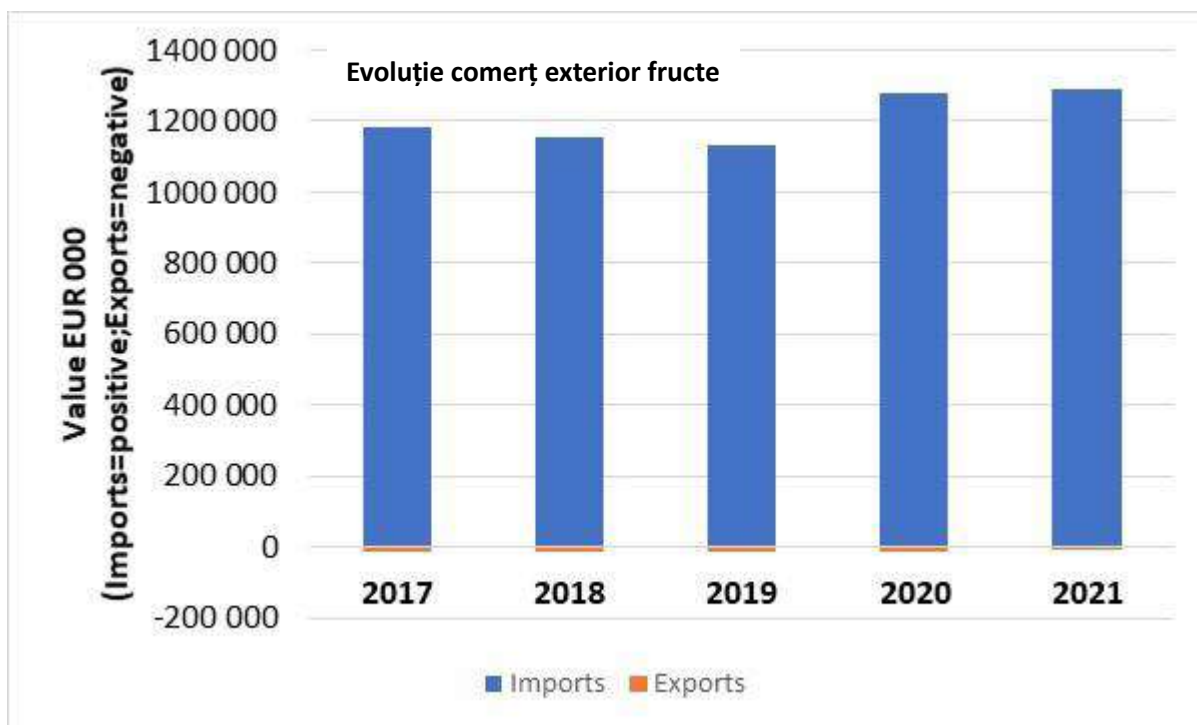
¹² <https://www.swiss-farmers.ch/>

În medie, Elveția produce anual aproximativ 7.000 de tone de căpșuni și 3.000 de tone de afine. Morcovii sunt cel mai produs sortiment de legume din Elveția, morcovii fiind în sezon pe tot parcursul anului în Elveția. Roșiile sunt al doilea produs vegetal cel mai produs, producția internă dublându-se între 2010 și 2020. Elveția produce și o cantitate notabilă de salată verde, varză, ceapă și castraveți¹³.

Import Export

Elveția are un deficit comercial major atât pentru fructe, cât și pentru produse vegetale, țara depinzând de importuri la ambele categorii de produse pentru a satisface cererea internă și pentru a avea acces la fructe și legume care nu sunt altfel disponibile, cum ar fi bananele, citricele și fructele de pădure.

Elveția a importat fructe în valoare de aproximativ 1,2 miliarde EUR în 2021, ceea ce a reprezentat o creștere cu 200 milioane EUR față de cifra de 1 miliard EUR înregistrată în 2017. Acest lucru confirmă creșterea constantă a cererii de fructe, împreună cu lipsa capacității de producție internă necesară pentru a răspunde acestei cereri.

Importurile de legume sunt mai mici, cu o valoare de 700 de milioane EUR în 2021, ceea ce reprezintă un volum în creștere comparativ cu 2017 când importurile totale înregistrate au fost de 575 milioane EUR. (Sursa: Trade Map, International Trade Centre¹⁴).

Perioada 2022-2023 a adus cu sine creșteri moderate la ambele categorii. Dacă în 2022 importul de fructe se situa la nivelul de 1,37 miliarde CHF, respectiv cel de legume la nivelul de 759 milioane CHF, datele preliminare pentru 2023 indică importuri de 1,4 miliarde CHF

¹³ <https://www.swiss-farmers.ch/knowledge-and-facts/food/vegetables/>

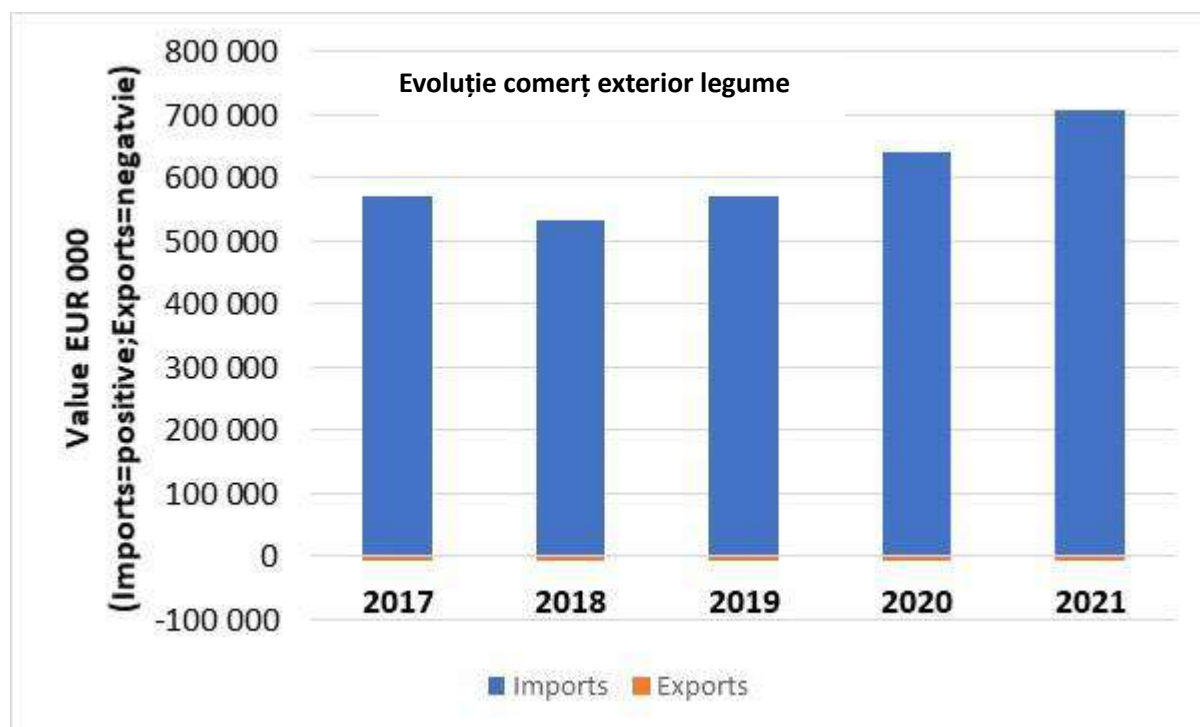
¹⁴ <https://www.trademap.org/>

respectiv 790 milioane CHF. Cantitatea de legume importate în schimb a scăzut ușor (efectul inflaționist). Importul de legume în proporție de peste 82% și cel de fructe în proporție de peste 55% se realizează din UE¹⁵. Importul din țările în curs de dezvoltare din Asia și Africa întregesc principalele surse care acoperă fiecare aproximativ 6% din legume și 10% respectiv 8% din importul de fructe în 2023.

Între 2022 și 2023 se observa o ușoară scădere la importul de legume din țările în curs de dezvoltare din Asia și Africa și o stagnare la importul de legume din aceleași surse.

Exporturile Elveției de fructe și legume au fost istoric neglijabile și datele din 2022 și 2023 confirmă această tendință.

Este important de observat în acest context prevederile politici agricole¹⁶ a Elveției care descurajează tehnicile de producție în masă și care subvenționează masiv fermierii și se concentrează pe protecția terenurilor agricole, pe agricultura sustenabilă, pe aspectele sociale, pe sisteme de producție ecologică, pe rotația inteligentă a culturilor, pe culturi organice și bio, care deși dau recolte mai mici în volum și sunt sezoniere sunt, pe de altă parte, mai sănătoase și de înaltă calitate. Fructele și legumele din UE cu protecție IG beneficiază de protecție deplină și în Elveția.

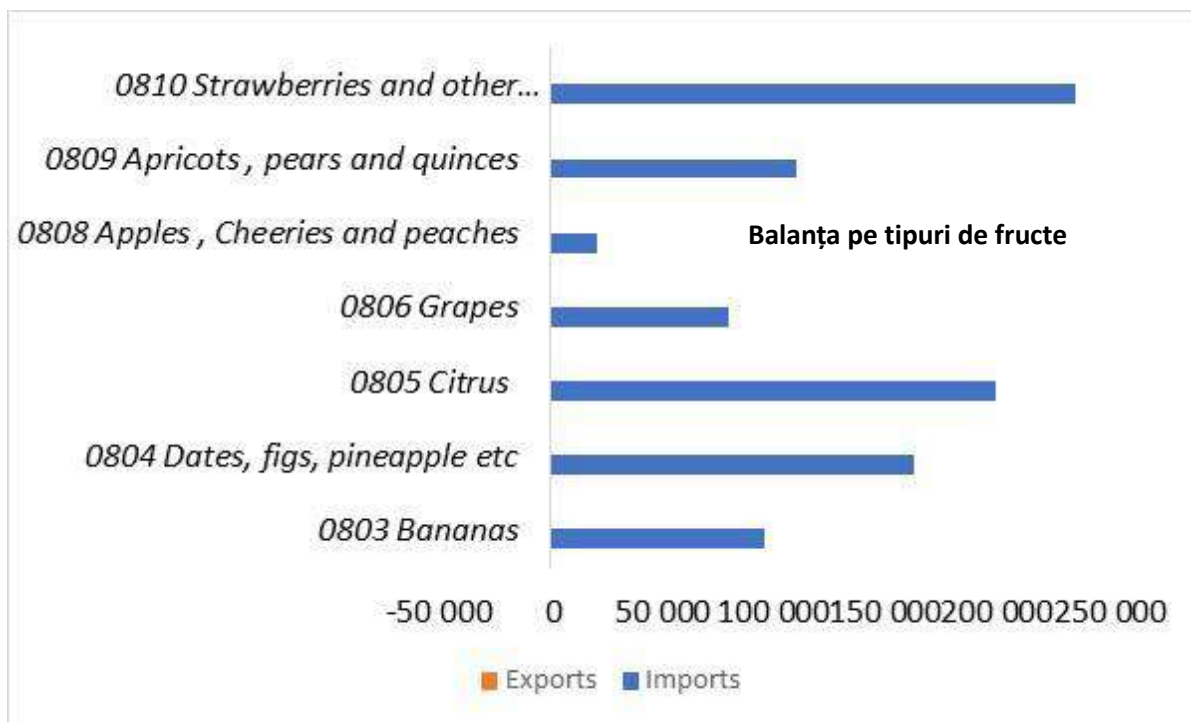
Mai multe detalii și structura comerțului exterior al Elveției pentru aceste categorii de produse, pentru 2022 și date preliminare pentru 2023 sunt disponibile în Anexa 1 (Sursa: Oficiul federal pentru vamă și securitate la frontiera - FOCBS¹⁷).

¹⁵ <https://www.gate.ezv.admin.ch/swissimpex/public/bereiche/waren/query.xhtml>

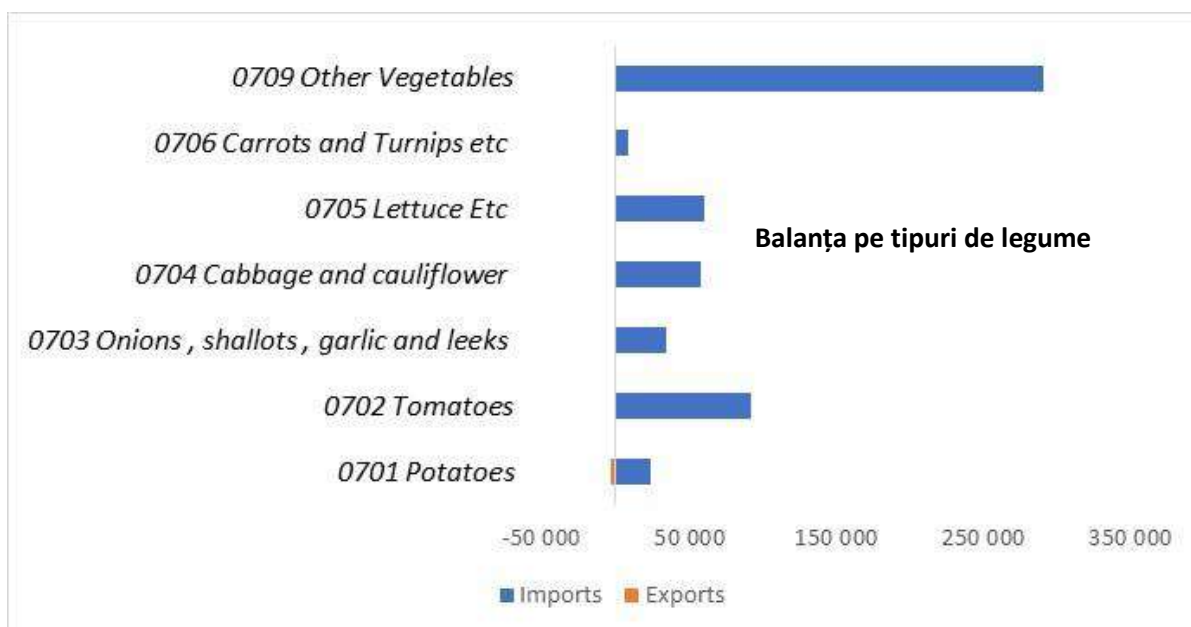
¹⁶ <https://www.blw.admin.ch/blw/en/home/politik/agrarpolitik.html>

¹⁷ <https://www.bazg.admin.ch/bazg/en/home.html>

Graficele de mai jos prezintă o defalcare a comerțului exterior pe categoriile majore de fructe și legume pentru Elveția. Căpșunile și „alte fructe” de pădure sunt cele mai importate categorii de fructe importate, ajungând la o valoare de 250 de milioane EUR în 2021.

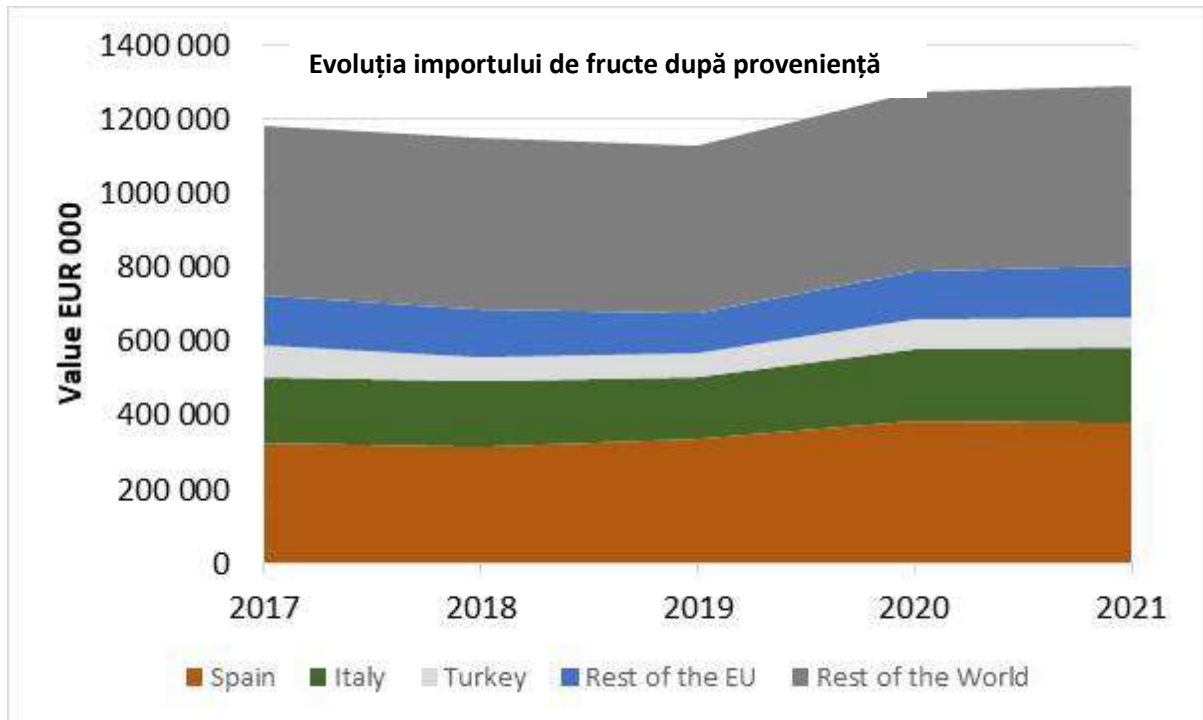

Acestea sunt urmate de citrice cu o valoare totală de import de 220 de milioane EUR și categoria curmale, smochine și ananas cu o valoare totală de import de 175 milioane EUR.

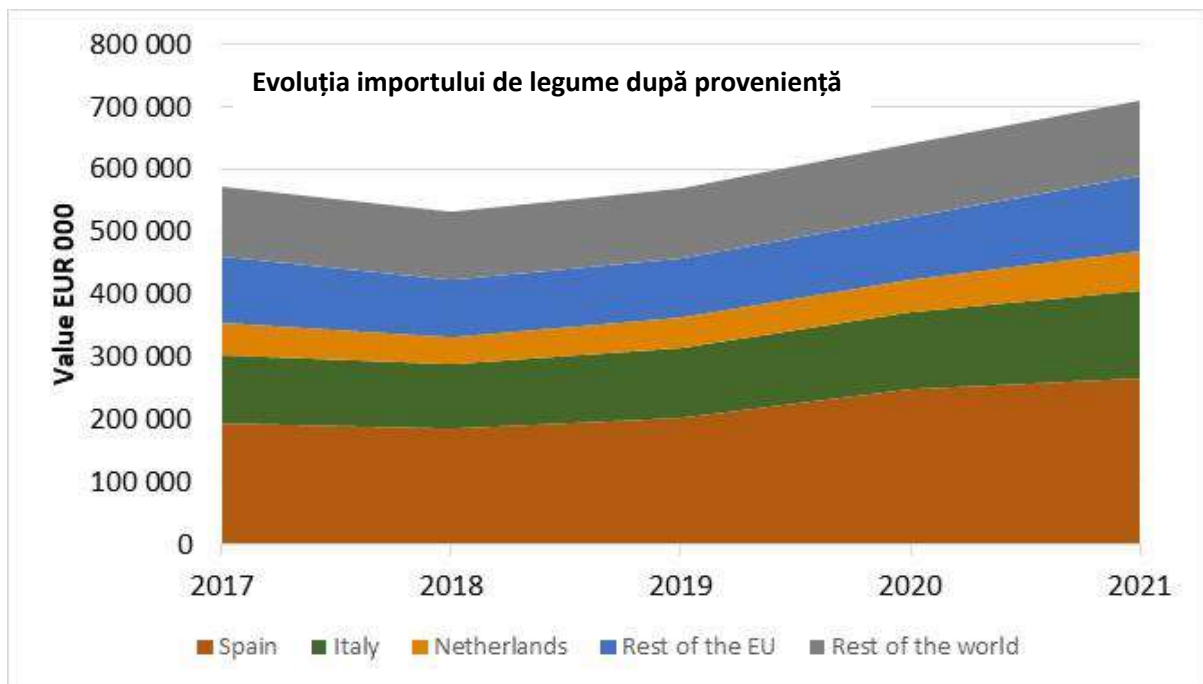

În ceea ce privește legumele, roșiile se situează pe locul doi, cu o valoare de import de 100 de milioane EUR, după categoria „alte legume”, importate în valoare de 300 milioane EUR, urmate de salata verde cu o valoare de import de 52 de milioane EUR (Sursa: Trade Map, International Trade Centre).

În ceea ce privește țările de origine a importurilor, istoric Spania este cel mai mare exportator de fructe în Elveția, urmată de Italia și Turcia.

Spania a livrat în Elveția o cantitate de fructe în valoare de aproximativ 400 de milioane EUR în 2021, citricele reprezentând un procent important din aceste exporturi. Italia a exportat în total aproximativ 120 de milioane EUR, căpșunile și alte fructe de pădure reprezentând un procent important. Cifrele preliminare din 2023 reconfirma poziția dominantă a acestor țări în importul de fructe al Elveției. Spania, Italia, Franța, Olanda și Germania asigură peste 93% din exportul de fructe din UE către Elveția.

Spania este, de asemenea, cel mai mare exportator de legume în Elveția, urmată la distanță de Italia și Olanda (Sursa: Trade Map, International Trade Centre). Între 2022 și 2023, conform datelor provizorii publicate de FOCSB cele trei țări își mențin pozițiile în topul exportatorilor, urmate de Franța și Germania fiecare cu câte aproximativ 5% din exportul de legume către Elveția.

În general, UE reprezintă peste 55% din importurile de fructe în Elveția și puțin peste trei sferturi din importurile de legume, Spania fiind actorul principal. Date detaliate și structura importului de fructe și legume al Elveției în 2023, defalcat pe țări și pe sortimente, în codificare la 4 cifre, sunt disponibile în Anexa 2 (Sursa: Oficiul federal pentru vamă și securitate la frontiera - FOCSB).

Competiția

Principalul competitor pentru fructele și legumele din UE este pe de o parte producția internă în cazul unor sortimente, cum ar fi merele elvețiene, anumite fructe de pădure, morcovii și cartofii.

Pe de altă parte, unele țări terțe, cum ar fi Turcia, exportă în Elveția cantități importante de fructe și legume pe tot parcursul anului. Deși există o oarecare concurență cu din țările din America Latină, diferența de sezonabilitate face ca importurile din UE să nu intre tot timpul în concurență directă cu acestea.

Elemente de prezentare în supermarketuri

Prin intermediul comercianților moderni, fructele și legumele pot fi vândute preambalate sau în vrac, în funcție de produs. Cu un mare interes pentru certificări în rândul consumatorilor, este obișnuit să găsim o indicație clară a statutului ecologic pe etichetă și/sau pe eticheta de preț.

Reducerile de preț pot fi oferite ocazional, în special pentru produsele vândute în vrac (vezi foto mai jos). De asemenea, este uzual să fie oferite reduceri la fructe și legume proaspete vândute prin canalele de comerț electronic¹⁸.

Exemplu tipic de prezentare în cadrul unei piețe volante urbane.

¹⁸ <https://www.fruitsfrais.ch/en/> , <https://www.freshbox.ch/en/products/vegetable-boxes> , <http://www.coop.ch>

4. Cerințe specifice de acces la piață

Acces și intrare pe piață

Importatorii și exportatorii de fructe și legume trebuie să fie înregistrați în baza de date intra-europeană TRACES. În general, sunt necesare un certificat fitosanitar și un pașaport fitosanitar, precum și un permis de comercializare a plantelor de la importator.

Tarifele vamale

Tarifele de import variază în funcție de produs și de perioada anului. Informații detaliate privind taxele de import și regulile de origine precum și procedurile vamale pot fi consultate pe site-ul Comisiei Europene în cadrul portalului Access2Markets la următoarea adresă:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>

La această adresă sunt publicate cele mai actuale informații referitoare la tarifele vamale și eventuale limitări (contingente) stabilite și actualizate periodic de guvernul elvețian.

Spre exemplu, în limita contingentelor stabilite:

- pentru exportul de mere (cod HS 08081022) din România către Elveția, tariful vamal este de 2 CHF pentru 100 kg;
- respectiv,
- pentru exportul de ceapă (cod HS 07031011) din România către Elveția tariful vamal este de 0,2 CHF pentru 100 kg.

Atenție : Platforma Access2Markets este accesibilă doar de pe teritoriul Uniunii Europene!

Etichetare, verificare fitosanitara

Cerințele de etichetare în Elveția sunt foarte apropiate de cele din Uniunea Europeană (UE), nu există controale SPS între Elveția și UE, ca atare, produsele de tipul fructe și legume pot fi exportate sau pot fi tranzitate prin Elveția fără controale la frontieră. UE și Elveția beneficiază de recunoaștere reciprocă a produselor ecologice pe ambele piețe.

Etichetare voluntară

Bio Suisse¹⁹ este cea mai răspândită etichetă privată de pe piața ecologică. Standardele respectate de Bio Suisse sunt linii directe de drept privat și depășesc cerințele legale minime în aspecte esențiale (UE-Eco-Regulament 834/2007 sau echivalent). Eticheta Bio Suisse poate fi văzută în mod obișnuit pe produsele celor mai mari retaileri Migros și Coop, deși alți comercianți cu amănuntul, cum ar fi Aldi, și-au creat propria etichetă ecologică, care urmează standardele Bio Suisse. Există o recunoaștere a echivalenței etichetării ecologice între produsele din UE trimise în Elveția și invers, cu toate acestea, cu etichetarea în sine privatizată, echivalența acoperă standardele, dar nu se extinde la etichetă. În general, este o

¹⁹ <https://www.bio-suisse.ch/>

mare provocare pentru producătorii care nu sunt elvețieni să poată obține dreptul de a folosi eticheta Bio Suisse, deoarece aceasta tinde să favorizeze produsele agricole autohtone.

Drapelul național elvețian: Mulți consumatori elvețieni care caută produse produse pe plan intern, se vor ghida după un însemn al drapelului național pentru a le indica că produsul în cauză este de origine elvețiană. Prin urmare, alimentele și băuturile din statele membre UE nu pot pune însemne elvețiene pe ambalajul sau etichetarea produselor proprii.

IP-SUISSE²⁰: Buburuza IP Suisse este sigla care distinge produsele care respectă standardele stabilite de Asociația Fermierilor Elvețieni a fermierilor care practică producția integrată. Înființată în urmă cu peste treizeci de ani, Asociația Elvețiană a Fermierilor în Producție Integrată este acum una dintre cele mai importante organizații de producători și fermieri din Elveția. Cei aproximativ 18.500 de fermieri IP-SUISSE produc alimente pentru consumul zilnic în fermele lor familiale într-un mod ecologic și prietenos cu animalele. IP-SUISSE stabilește standardele de producție durabilă ale etichetei sale, întocmește și definește programele de măsuri pentru implementarea acestor standarde în ferme, pe care le supune inspecțiilor independente.

5. Distribuția

Principalele canale de vânzare cu amănuntul pentru fructe și legume în Elveția sunt:

Supermarketuri

Acestea reprezintă majoritatea distribuției de fructe și legume proaspete prin comerțul cu amănuntul. În particular lanțurile cheie, Migros și Coop controlează majoritatea volumului de vânzări prin supermarketuri, deși fructele și legumele proaspete pot fi găsite în alte lanțuri de supermarketuri, cum ar fi Denner, Spar, Volg și Prodega. Magazinele Urban Denner în mod particular tind să ofere fructe și legume proaspete la prețuri ușor sub cele ale celor două mari lanțuri. Micile supermarketuri din zonele rurale (dintre care multe aparțin lanțului Spar) tind să ofere produsele cu un preț ușor majorat.

²⁰ <https://www.ipsuisse.ch/>

Discounterii, de exemplu Lidl și Aldi, tind să vândă fructe și legume la prețuri puțin mai mici decât supermarketurile, dar oferă o gamă mai restrânsă de produse.

Magazine specializate și organice.

Acestea tind fie să vândă mai multe produse specializate/exotice/gourmet și/sau produse ecologice. Calitatea produselor vândute prin acest canal tinde să fie deosebit de ridicată.

Piețe cu tarabe de fermă, cooperative

Unii producători vând direct consumatorilor prin tarabele fermelor. Exista practica destul de răspândită atât în mediul urban cât și rural a piețelor volante în anumite zile ale săptămânii. Există site-uri web²¹ care facilitează astfel de vânzări directe. Unii fermieri se reunesc în cooperative pentru a vinde în tarabe comune direct publicului.

6. Concluzie

În general, Elveția este o piață atractivă și destul de lipsită de probleme tehnice pentru produsele din categoria fructe și legume produse în UE. Țara este apropiată geografic de România, are un deficit structural accentuat în acest sector agricol, iar integrarea Elveției pe piața unică înseamnă că produsele pot fi exportate cu ușurință. Principalele provocări cu care se confruntă exportatorii din UE inclusiv cei din România sunt legate de concurența din partea merelor, morcovilor și cartofilor produse pe plan intern și de importurile de fructe și legume de pe piețele din țări terțe, cum ar fi Maroc și Turcia.

Claudiu Mihail Ionescu, mc
2024

Anexe:

- Anexa 1: Structura Import/Export fructe și legume Elveția pe zone economico-geografice, pentru perioada 2022 - 2023 – fișier Excel;
- Anexa 2: Structura Import fructe și legume Elveția, date provizorii 2023, pe țări de origine, defalcat pe sortimente de fructe și legume în codificare la 4 cifre – fișier Excel.

²¹ <http://agriculture.ch> sau <http://farmy.ch>